

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

SKRIVELSE
2024-04-25

Ärendenummer:
NV-02879-22

Regeringsuppdrag om att inrätta ett samlat nationellt program för ersättning till vissa åtgärder i värdefulla ängs- och betesmarker

Slutredovisning

Innehåll

SAMMANFATTNING	3
1. UPPDRAGET OCH DESS GENOMFÖRANDE	4
1.1 Uppdraget	4
1.2 Genomförandet	5
2. ETT SAMLAT NATIONELLT PROGRAM	6
2.1 Programbeskrivning	6
2.2 Stödförordning	7
2.3 Föreskrifter och konsekvensutredning	8
2.4 Vägledning om programmet	9
2.5 Information till stödmottagare	9
2.6 Administrativt system	10
2.7 Uppföljning	10
2.8 Tillsyn	11
3. FÖRSLAG OCH BEDÖMNING OM ATT UTÖKA STÖDEN	12
3.1 Fler åtgärder bör ges statligt stöd	12
3.2 Tillgängliga medel för restaureringsåtgärder	13
3.3 Tillräckliga medel bör tillföras programmet	13
4. KÄLLFÖRTECKNING	14
BILAGA 1. NATURVÅRDSVERKETS FÖRESKRIFTER	15
BILAGA 2. KONSEKVENsutredning av föreskrifter	17

Sammanfattning

I den här skrivelsen slutredovisas Naturvårdsverkets regeringsuppdrag om att inrätta ett nationellt program för stöd till åtgärder för restaurering av tidigare hamlade träd och restaurering av vissa typer av ängs- och betesmarker med höga natur- och kulturvärden. Naturvårdsverket anser att programmet är inrättat i och med att stödförordning¹ och Naturvårdsverkets föreskrifter² är beslutade.

Det nationella programmet ger länsstyrelsen möjlighet att bevilja stöd till åtgärder som syftar till att bevara, stärka, utveckla eller återställa den biologiska mångfalden.

De som kan söka stöd från länsstyrelsen är markförvaltare, såsom markägare, arrendatorer samt under vissa förutsättningar även stiftelser och föreningar. Dessa kan söka stöd från länsstyrelsen för att:

- beskära lövträd på eller i anslutning till jordbruksmark, om träden bär tydliga spår av att tidigare ha beskurits återkommande, eller
- åtgärder som möjliggör att en igenvuxen ängsmark eller betesmark kan slå eller betas.

Det nationella programmets rättsliga grund är förordningen (2024:202) om statligt stöd för vissa åtgärder som syftar till att bevara eller återställa biologisk mångfald, Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2024:3) om statligt stöd för vissa åtgärder som syftar till att bevara eller återställa biologisk mångfald samt överordnade regelverk, såsom EU:s statsstödsregler. Sistnämnda regler innebär i nuläget att stöd inte kan ges till exempelvis kontinuerlig hamling av träd eller till skötsel av ängs- eller betesmark med stöd av förordningen. Detta innebär att endast restaureringshamling och restaurering av ängs- eller betesmarker är stödberättigande inom ramen för programmet.

Stödbeloppen kommer att baseras på faktiska kostnader för åtgärderna och uppgå till 70 procent av redovisade stödberättigade kostnader.

Naturvårdsverket avser att under 2024 fortsätta vägleda länsstyrelserna om bland annat hantering och prioritering av ansökningar samt vad en restaureringsplan bör innehålla.

Länsstyrelserna ansvarar för kedjan av administration från ansökan till utbetalning. Länsstyrelserna ansvarar också för att utforma ett system för administration.

Naturvårdsverket ska följa upp de stöd som lämnas inom programmet.

¹ Förordning (2024:202) om statligt stöd för vissa åtgärder som syftar till att bevara eller återställa biologisk mångfald

² Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2024:3) om statligt stöd för vissa åtgärder som syftar till att bevara eller återställa biologisk mångfald

1. Uppdraget och dess genomförande

1.1 Uppdraget

Naturvårdsverket fick den 10 mars 2022 i uppdrag av regeringen (M2022/00547) att

”...inrätta ett samlat nationellt program för ersättning till restaurering av ängs- och betesmarker, naturvårdsbränning i vissa ängs- och betesmarker, lövtäkt i ängs- och betesmarker, samt slätter av vissa hävdberoende myrmarker.

Där så är lämpligt ska Naturvårdsverket inhämta synpunkter och information från Statens jordbruksverk och länsstyrelserna samt andra berörda myndigheter i sitt genomförande av uppdraget.

I uppdraget ingår att ta fram ett förslag på en stödförordning för åtgärderna och att utveckla ett funktionellt administrativt system för programmet. Systemet ska vara användarvänligt, kostnadseffektivt, rättssäkert och möjliggöra uppföljning och kontroll. Förslag ska även lämnas på hur uppföljningen och kontrollen bör utföras. Ersättningarna ska komma lantbrukare och andra markförvaltare till del genom ett ansökningsförfarande.

(...)

Programmet ska utformas så att myndigheterna ges möjligheter att ge prioritet åt sådana marker som har bäst förutsättningar för att natur- och kulturvärden bevaras, stärks och upprätthålls över tid genom en kontinuerlig hävd.

Särskild prioritet ska ges åt marker som omfattas av ifrågavarande naturtyper i Annex 1 till EU:s art- och habitatdirektiv (rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter), och då främst sådana marker som ligger inom Natura 2000-områden.

(...)

Statsstödsregelverket ska beaktas vid utformningen av ersättningssystemet. Vidare ska en bedömning göras av behovet att anmäla hela eller delar av systemet som statligt stöd till Europeiska kommissionen.

(...)

Naturvårdsverket ska redovisa förslag till stödförordning och bedömning av behov att anmäla statsstöd till Europeiska kommissionen senast 15 september 2022. Uppdraget ska slutredovisas till Regeringskansliet (Miljödepartementet) senast 1 februari 2023.”

Den 26 januari 2023 beslutade regeringen (KN2023/02053) om förlängd tid för slutredovisning av uppdraget. Uppdraget skulle enligt det beslutet redovisas senast den 30 juni 2023.

Den 22 juni 2023 beslutade regeringen (KN2023/03400) om ytterligare förlängd tid för slutredovisning av uppdraget. Naturvårdsverket ska enligt beslutet redovisa uppdraget senast tre månader efter att regeringen beslutat om stödförordningen. Förordningen (2024:202) om statligt stöd för vissa åtgärder som syftar till att bevara eller återställa biologisk mångfald (i det följande ”stödförordningen”) beslutades den 11 april 2024.

Naturvårdsverket redovisade huvuddelen av uppdraget i skrivelse till regeringen den 15 september 2022.³ Delredovisningen omfattade förslag till stödförordning, beskrivning av de åtgärder som ingår i ersättningssystemet och en särskild analys av förslagens förenlighet med EU:s statsstödsregler. Sedan delredovisningen har flera justeringar gjorts i programmet. Denna slutredovisning utgör Naturvårdsverkets slutliga ställningstaganden om programmets utformning.

Beslut om denna redovisning har fattats av ställföreträdande generaldirektören Maria Ohlman den 25 april 2024 (ärende NV-02879-22).

1.2 Genomförandet

Uppdraget har genomförts i projektform med en arbetsgrupp vid Naturvårdsverket, förstärkt med representanter för länsstyrelserna. Arbetsgruppen har bestått av Emelie von Bahr, Göran Blom, Marianne Ekberg, Elin Forsberg, Anna Frändberg Torssander, Ingrid Kjellander, Anna Lindhagen, Viktor Mäkitalo, Marianne Wetterin, Jörgen Wissman och Anna Zilla vid Naturvårdsverket. Projektledare har varit Jonas Nordanstig, Lena Nerkegård, Hanna Dittrich Söderman och John Petersson. Samverkan har skett inom uppdraget med berörda myndigheter och intresseorganisationer så som beskrivs i delredovisning av uppdraget.

³ Naturvårdsverket 2022. ”Ett nationellt program för ersättning till restaurering och vissa skötselåtgärder i ängs- och betesmarker – delredovisning” dnr: NV-02879-22

2. Ett samlat nationellt program

Ett samlat nationellt program har inrättats i och med regeringens beslut om stödförordning, Naturvårdsverkets föreskrifter och denna slutredovisning.

Programmet innehåller följande komponenter:

- Stödförordning som bland annat innehåller bestämmelser om att länsstyrelsen får lämna statligt stöd, syfte med de stödberättigande åtgärderna, förutsättningar för de sökande att erhålla stöd, samt om återrapportering,
- Naturvårdsverkets föreskrifter som innehåller bestämmelser om vad en plan för åtgärder ska innehålla,
- Länsstyrelsens handläggning av ansökningar, samt
- Naturvårdsverkets vägledning om regelverket.

2.1 Programbeskrivning

PROGRAMMETS OMFATTNING, SYFTE OCH MÅLGRUPP

Det nationella programmet för stöd till restaurering av ängs- och betesmarker och vissa åtgärder i odlingslandskapet omfattar åtgärderna:

- beskärning av lövträd på eller i anslutning till jordbruksmark, om träden bär tydliga spår av att tidigare ha beskurits återkommande, och
- åtgärder som möjliggör att en igenvuxen ängsmark eller betesmark kan slå eller betas.

Syftet med åtgärderna ska vara att bevara, stärka, utveckla eller återställa den biologiska mångfalden. Stöd får endast lämnas i enlighet med EU:s regelverk om statsstöd. Detta innebär i nuläget att endast restaureringshamling och restaurering av ängs- och betesmarker är stödberättigande.

Programmets huvudsakliga målgrupper är lantbrukare och övriga markförvaltare, såsom markägare, arrendatorer samt under vissa förutsättningar även stiftelser och föreningar. Myndigheter kan inte erhålla stöd. Stödbeloppen baseras på faktiska kostnader för åtgärderna, exempelvis för eget arbete, inköp av tjänster och visst material, och får uppgå till högst 70 procent av kostnaden.

LÄNSSTYRELSEN ANSVARAR FÖR HANDLÄGGNING OCH TILLSYN

Länsstyrelserna ansvarar för handläggning av ansökningar och fattar beslut om vilka ansökningar som beviljas stöd. Länsstyrelserna fastställer de villkor som behövs för att uppnå syftet i varje enskilt fall. Beslut om stöd kan enligt stödförordningen fattas för en period om ett till åtta år. Naturvårdsverkets ekonomiska bemyndiganderam för stöd omfattar endast sju år. Detta innebär i praktiken att endast sjuåriga projekt kan erhålla stöd i nuläget.

Länsstyrelserna ska också utöva tillsyn för att säkerställa att villkoren för stödet följs. För urvalet av ansökningar fastslås i stödförordningen vissa grundläggande prioriteringsgrunder. Utöver det kan varje enskild länsstyrelse fatta beslut om egna prioriteringar.

NATURVÅRDSVERKET ANSVARAR FÖR FÖRDELNING AV MEDEL TILL LÄNSSTYRELSENA, VÄGLEDNING OCH UPPFÖLJNING

Naturvårdsverket fördelar de anslagna medlen till länsstyrelserna med hjälp av en fördelningsnyckel. Denna nyckel kan anpassas över tid så att den återspeglar behovet och användningen av medel för åtgärderna länsvis.

Naturvårdsverket ansvarar även för vägledning samt uppföljning och utvärdering av stöden.

2.2 Stödförordning

Regeringen beslutade den 11 april 2024 om förordningen (2024:202) om statligt stöd för vissa åtgärder som syftar till att bevara eller återställa biologisk mångfald. Förordningen innehåller bland annat bestämmelser om att länsstyrelsen får lämna statligt stöd, syfte med de stödberättigande åtgärderna, förutsättningar för de sökande att erhålla stöd, samt om återrapportering. Förordningen innehåller också en bilaga med en förteckning över livsmiljötyper enligt rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, som påtagligt gynnas av att marken där de förekommer betas eller slås.

Naturvårdsverket lämnade ett förslag till stödförordning i samband med delredovisningen i september 2022. I delredovisningen lämnades även en konsekvensutredning av förslaget samt en omfattande analys av hur förslaget, utifrån vid den aktuella tidpunkten rådande förutsättningar, bedömdes förhålla sig till statsstödsreglerna.⁴ Förslaget till stödförordning har remitterats av Regeringskansliet. Den nu beslutade förordningen skiljer sig från Naturvårdsverkets förslag i flera avseenden.

En betydande skillnad mellan den beslutade stödförordningen och Naturvårdsverkets förslag gäller vilken typ av stöd som ges till de sökande. Naturvårdsverket föreslog att stöd skulle ges som en schablon på 70–75 procent av kostnaderna enligt beräknad kalkyl, medan den beslutade stödförordningen anger att högst 70 procent av faktiska stödberättigande kostnader får ges som stöd. Ändringen föranleddes av förändringar i EU:s gruppundantagsförordning för statsstöd: General block exemption rule (GBER) 2023/1315.

Ytterligare en skillnad mellan Naturvårdsverkets förslag till förordning och den beslutade stödförordningen gäller vilka åtgärder som kan erhålla stöd. Naturvårdsverkets förslag omfattade, i enlighet med riktlinjerna i regeringsuppdraget, även nyhamling, kontinuerlig hamling, naturvårdsbränning av ljung och gräsmark samt myrslåtter. I den beslutade förordningen medges

⁴ Naturvårdsverket 2022

endast stöd till beskärning av lövträd på eller i anslutning till jordbruksmark, om träden bär tydliga spår av att tidigare ha beskurits återkommande, samt till åtgärder som möjliggör att en igenvuxen ängsmark eller betesmark kan slå eller betas. EU:s regler för statsstöd kan innebära ytterligare begränsningar av vilka åtgärder som är stödberättigande. Enligt EU-förordningen får stöd endast ges i enlighet med de villkor, och till sådana åtgärder, som anges i kapitel I och artikel 45 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 av den 17 juni 2014. I den förklaras vilka kategorier av stöd som är förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget. Detta är anledningen till att det nu inrättade programmet inte medger stöd till exempelvis kontinuerlig hamling.

2.3 Föreskrifter och konsekvensutredning

Naturvårdsverkets bedömning: Naturvårdsverket har beslutat om föreskrifter som kompletterar bestämmelserna i förordningen och tydliggör vad en plan för respektive åtgärder ska innehålla. Naturvårdsverket bedömer att föreskrifterna bidrar till en nationellt enhetlig och rättssäker bedömning av ansökningar.

Enligt 34 § stödförordningen har Naturvårdsverket bemyndigande att föreskriva om krav på innehållet i restaureringsplaner samt om verkställigheten av förordningen.

Naturvårdsverket skickade ut förslag till föreskrifter på remiss under december och januari 2023–2024. Synpunkter på remissen finns i ärende NV-08672-23.

Naturvårdsverkets föreskrifter beslutades den 25 april 2024 och innehåller bestämmelser om vad en plan för åtgärderna ska innehålla. Föreskrifterna träder i kraft den 30 maj 2024.

Föreskrifterna reglerar dels innehållet i en plan för beskärning av träd med spår av äldre återkommande beskärning och som växer i anslutning till jordbruksmark, det vill säga restaureringshamling, dels innehållet i en plan för åtgärder som möjliggör att en igenvuxen ängsmark eller betesmark kan slå eller betas, det vill säga restaurering av ängs- och betesmarker. I en plan för restaureringshamling ska bland annat ingå antal träd som ska restaureras, målet för beskärningen och tidpunkt för när åtgärderna ska vara slutförda. I en plan för restaurering av ängs- och betesmarker ska bland annat ingå den areal som ska omfattas av åtgärder, målet för åtgärderna inklusive bedömning av framtida förekomst av sådana livsmiljötyper som anges i bilagan till förordningen samt tidpunkt för när åtgärderna ska vara slutförda. Föreskrifterna återfinns i sin helhet i bilaga 1 i denna skrivelse.

Konsekvensutredningen beskriver föreskrifternas konsekvenser för berörda myndigheter så som länsstyrelser, för stödmottagarna samt påverkan på konkurrensförhållanden mellan företag. Naturvårdsverket bedömer att det är mer resurseffektivt och rättssäkert att föreskriva om vissa krav på innehållet i en restaureringsplan än att varje länsstyrelse ska ta fram motsvarande krav. Naturvårdsverket bedömer att bestämmelserna i föreskrifterna inte bör medföra några betydande konsekvenser för de företag som väljer att ansöka om stöd jämfört

med de alternativ som utretts. Kraven motiveras av att nyttorna med åtgärderna, och därmed syftet med stödet, ska säkerställas, samt att länsstyrelsernas handläggning och genomförandet av åtgärder ska ske på ett enhetligt och rättssäkert sätt. Konsekvenserna för företagen bedöms proportionerliga i förhållande till nyttorna med regleringen. Konsekvensutredningen återfinns i sin helhet i bilaga 2 i denna skrivelse.

2.4 Vägledning om programmet

Naturvårdsverkets bedömning: Naturvårdsverket avser att vägleda länsstyrelserna om tolkningar av bestämmelserna i stödförordningen och föreskrifterna som stöd i handläggning av ärenden.

Naturvårdsverket kommer i första hand vägleda länsstyrelsen, och i viss mån de sökande, genom att publicera och förvalta en webbvägledning. Webbvägledningen kommer publiceras i anslutning till Naturvårdsverkets beslut om föreskrifter och kommer att uppdateras regelbundet allteftersom behov uppstår. Dessutom kommer Naturvårdsverket kontinuerligt att vägleda genom att delta vid länsstyrelsens handläggartäffar och besvara frågor som kommer till myndigheten.

Vägledningen är rådgivande och syftar till att stödja länsstyrelserna i handläggningen av ansökningar. Den innehåller en genomgång av Naturvårdsverkets tolkning av förordningen och ger vägledning om föreskrifterna. Vägledningen behandlar bland annat syftet med stöden, vilka åtgärder stöd kan utgå för och till vem, länsstyrelsernas prövning och beslut om stöd, stödmottagares redovisning av kostnader, utbetalning av stöd, tillsyn, regleringar kring återbetalning och återkrav, uppföljning, utvärdering samt överklagande.

Därtill ges vägledning om hur ansökningar bör prioriteras, vilket i hög grad påverkar fördelningen av stödet. Detta baseras på tre huvudfaktorer: generella krav och urvalskriterier för statsstödsberättigade marktyper eller träd, regeringens prioriteringsgrunder som anges i 17 och 18 §§ i stödförordningen, samt länsstyrelsernas prioritering av ansökningar utifrån regionala förutsättningar.

Vägledningen inkluderar även beskrivningar av föreskrifterna och deras tillämpning. För att underlätta för länsstyrelsen att bedöma om de kostnader som den sökande uppger är rimliga, och för att i möjligaste mån synkronisera storleken av stödet för olika åtgärder, föreslås att de riktvärden för kostnader som används inom Skogsstyrelsens stöd till natur- och kulturmiljövårdsåtgärder i skogen (Nokås) också tillämpas här för de åtgärder som är relevanta. Detta syftar till att minska risken för att skillnader i stöd för bidragsmottagare, som annars kan uppstå mellan län.

2.5 Information till stödmottagare

Naturvårdsverkets bedömning: Information till stödmottagare tas fram i anslutning till programmet inrättas.

Naturvårdsverket publicerar generell information om programmet på sin webbplats med länkar till dokument som ger praktisk vägledning om åtgärder. Den information som presenteras på Naturvårdsverkets webbplats är kortfattad och syftar till att ge läsaren en snabb överblick över hur programmet fungerar och vägleda dem till rätt instans för mer detaljerad information. Information om ansökningsförfarande och krav för att få stöd kommer främst att hanteras av länsstyrelserna, eftersom de är ansvariga för handläggning, beslut och utbetalning. Naturvårdsverket hänvisar till länsstyrelsernas webbplatser.

Jordbruksverket ansvarar för att utbilda rådgivare inom detta program. Naturvårdsverket samarbetar nära med Jordbruksverket när det gäller utbildningsinsatserna. Det är främst genom rådgivare och handläggare på länsstyrelserna som information når brukarna och kontakter upprätthålls.

2.6 Administrativt system

Enligt förordningen (2024:202) om statligt stöd för vissa åtgärder som syftar till att bevara eller återställa biologisk mångfald har länsstyrelserna ansvaret för att hantera hela den administrativa processen från ansökan till utbetalning och slutbesiktning av åtgärder. Det innebär att länsstyrelsen även ansvarar för att utforma ett passande administrativt system. Enligt uppgift till Naturvårdsverket kommer det inte vara möjligt att implementera ett elektroniskt system för ansökningarna under 2024, utan ett sådant system kan vara på plats 2025.

2.7 Uppföljning

Naturvårdsverkets bedömning: Naturvårdsverket kommer genomföra uppföljningar av de stöd som lämnas inom programmet.

Enligt förordning (2024:202) om statligt stöd för vissa åtgärder som syftar till att bevara eller återställa biologisk mångfald ska Naturvårdsverket följa upp och utvärdera de stöd som ges inom programmet. Länsstyrelsen ska hjälpa Naturvårdsverket med uppföljningen och utvärderingen. Stödmottagarna ska på länsstyrelsens begäran lämna de uppgifter som behövs för uppföljning och utvärdering av de åtgärder som stöd har lämnats för.

Eftersom Naturvårdsverket inte har ett IT-system som är direktkopplat till länsstyrelsernas system så är en kontinuerlig uppföljning av beviljade ansökningar inte möjlig. En uppbyggnad av ett sådant system bedöms i dagsläget mycket komplicerad och kostsam. Uppföljning sker därför främst genom den årliga återrapportering som länsstyrelsen gör i enlighet med Naturvårdsverkets bidragsbeslut för 1:3-medlen. Naturvårdsverket tillhandahåller årligen, efter beslut om medelstildelning, en mall för länsstyrelsernas rapportering så att de uppgifter som behövs för uppföljning samlas in vid varje rapportering. Dessa uppgifter ackumuleras och ligger som grund för utvärdering av programmet.

2.8 Tillsyn

Enligt 27 § stödförordningen utövar länsstyrelsen tillsyn över att villkoren för stödet följs.

Enligt 19 § förordningen ska ett beslut om stöd alltid innehålla ett villkor om att stödmottagaren ska ge länsstyrelsen tillfälle att på plats kontrollera utförandet av de åtgärder som stödet avser.

Efter att åtgärderna i planen som tillhör beslutet har slutförts ska länsstyrelsen enligt 26 § förordningen, i de fall det behövs, på plats kontrollera utförandet av åtgärderna för att se att de har utförts i enlighet med villkoren för stödet.

Tillsynen syftar till att kontrollera att de åtgärder som har erhållit medel har genomförts, att stävja fusk och att erhålla underlag för eventuellt krav om återbetalning av stöd om åtgärden inte har genomförts i enlighet med regler och villkor. Hur länsstyrelsen utför tillsyn av åtgärderna avgörs av länsstyrelsen.

3. Förslag och bedömning om att utöka stöden

3.1 Fler åtgärder bör ges statligt stöd

Naturvårdsverkets förslag: Det bör utredas hur skötselåtgärder som syftar till att bevara natur- och kulturvärden ska kunna ges statligt stöd i enlighet med reglerna om statsstöd. Utredningen bör omfatta åtgärder såsom nyhamling, kontinuerlig hamling, naturvårdsbränning av ljunghed och gräsmark samt myrslåtter.

SKÄL FÖR BEHOV AV RESTAURERING OCH SKÖTSELÅTGÄRDER I ODLINGSLANDSKAPET

Gräsmarker är en av de naturtyper som har sämst status enligt rapportering 2019 till EU av bevarandestatus för Sveriges arter och naturtyper i EU:s art- och habitatdirektiv.⁵ Närmare hälften av de hotade, inhemska arterna är knutna till dessa marker. Markerna har stora behov av skötsel och restaurering för att biologisk mångfald och biologiskt kulturarv ska kunna bevaras. Gräsmarker är även viktiga för betesdjur och djurhållning, och därmed för möjligheten att vara verksam på landsbygden.

I nuläget är det inte möjligt att bevilja statligt stöd för åtgärder för *skötsel* av marker eller träd med syfte att bevara natur- och kulturmiljövärden inom det nu inrättade nationella programmet för åtgärder i värdefulla ängs- och betesmarker. Åtgärder såsom naturvårdsbränning av ljunghed och gräsmark, myrslåtter samt nyhamling och kontinuerlig hamling kan således inte ingå i programmet.

Dessa skötselåtgärder var tidigare stödberättigade inom landsbygdsprogrammets miljöersättningar. Eftersom de för närvarande varken är berättigade stöd från Sveriges strategiska plan för den gemensamma jordbrukspolitiken eller det nu inrättade nationella programmet innebär det bland annat att en stor del av ängsarealen (ca 9 200 hektar myrslåttermark av ca 12 000 hektar ängsmark)⁶ och mer än 12 000 träd som tidigare var stödberättigade för slåtter respektive lövtäkt inom landsbygdsprogrammet nu står utan stöd.

Naturvårdsverket anser att även skötselåtgärder bör kunna ges någon form av stöd, eftersom marker och träd med höga naturvärden i många fall, direkt eller indirekt genom de arter de hyser, är utpekade inom Natura 2000 eller omfattas av Åtgärdsprogram för hotade arter.

⁵ Naturvårdsverket 2020. Sveriges arter och naturtyper i EU:s art- och habitatdirektiv. Resultat från rapportering 2019 till EU av bevarandestatus 2013–2018. ISBN: 978-91-620-6914-8

⁶ Inaktivering av myrslåttermarker i blockdatabasen. Jordbruksverket data till Naturvårdsverket 2023-02-07.

Vi anser till exempel att kontinuerlig hamling av träd är ett kostnadseffektivt sätt att öka trädens livslängd, vilket medför att de kan hysa jämförelsevis högre naturvärden. Att inte återinföra stöd för kontinuerlig hamling av träd innebär att dessa träd i stället kan komma att behöva restaureras, vilket är i jämförelse både dyrare och mer riskabelt för trädens överlevnad. Ytterligare en risk är att träd kan knäckas av den stora trädkrona som kan utvecklas om hamlingen inte genomförs kontinuerligt. Dessutom minskar solinstrålningen på trädet, vilket är negativt för ett stort antal hotade trädlevande organismer.

Utöver att skapa ett avgörande livsutrymme för hotade arter, har skötselåtgärder också en viktig funktion för att upprätthålla kulturmiljöer. Ljunghedar, öppna ängslandskap och kulturlandskap med hamlade träd knyter även an till vårt historiska brukande av landskapet.

3.2 Tillgängliga medel för restaureringsåtgärder

Under 2024 har Naturvårdsverket disponerat 18 450 000 kronor för det nationella stödprogrammet. 13 miljoner kronor har fördelats till länsstyrelserna för stöd till restaurering av betesmarker och slåtterängar samt restaurering av hamlade träd med natur- och kulturmiljövärden. 5 450 000 kronor har fördelats för länsstyrelsernas administration av stödprogrammet, samt till utveckling och färdigställande av ett administrativt ansökningssystem för programmet (en e-tjänst).

3.3 Tillräckliga medel bör tillföras programmet

Naturvårdsverkets bedömning: Ytterligare medel bör tillföras programmet.

Naturvårdsverket har i budgetunderlaget för 2025–2027 äskat en förstärkning om 120 miljoner kr årligen utöver de anslagna 15 miljonerna för stödprogrammet.⁷ Som beskrivs i avsnitt 3.1 och utvecklas ytterligare i budgetunderlaget finns det stora behov av skötsel och restaurering av gräsmarker för att biologisk mångfald och biologiskt kulturarv ska bevaras.

Vi vill också framhålla att enligt förordningen väntas beslut som avser restaurering omfatta en period om minst ett och högst åtta år. Medlen som tillskjutits stödprogrammet genom budgetpropositionen 2023, 15 miljoner kr årligen, sträcker sig dock bara till och med år 2027.

⁷ Naturvårdsverket 2024. "Budgetunderlag 2025–2027" dnr: NV-01787-24

4. Källförteckning

Naturvårdsverket (2020). Sveriges arter och naturtyper i EU:s art- och habitatdirektiv. Resultat från rapportering 2019 till EU av bevarandestatus 2013–2018. ISBN: 978-91-620-6914-8

Naturvårdsverket (2022). ”Ett nationellt program för ersättning till restaurering och vissa skötselåtgärder i ängs- och betesmarker – delredovisning” dnr: NV-02879-22

Naturvårdsverket (2024). ”Budgetunderlag 2025–2027” dnr: NV-01787-24

Bilaga 1. Naturvårdsverkets föreskrifter

Naturvårdsverkets beslutade föreskrifter finns i Naturvårdsverkets författningssamling på Naturvårdsverkets webbsida.

Naturvårdsverkets föreskrifter om statligt stöd för vissa åtgärder som syftar till att bevara eller återställa biologisk mångfald;

NFS 2024:3

Utkom från trycket
den 2 maj 2024

beslutade den 25 april 2024.

Naturvårdsverket föreskriver följande med stöd av 34 § förordningen (2024:202) om statligt stöd för vissa åtgärder som syftar till att bevara eller återställa biologisk mångfald.

Tillämpningsområde och definitioner

1 § Bestämmelser om statligt stöd för vissa naturvårdsåtgärder finns i förordningen (2024:202) om statligt stöd för vissa åtgärder som syftar till att bevara eller återställa biologisk mångfald.

Dessa föreskrifter innehåller bestämmelser om vad en plan enligt 20 § nämnda förordning ska innehålla.

Kompletterande bestämmelser

2 § En plan för beskärning av lövträd på eller i anslutning till jordbruksmark enligt 20 § förordningen (2024:202) om statligt stöd för vissa åtgärder som syftar till att bevara eller återställa biologisk mångfald ska innehålla

1. motivering av behovet av beskärning,
2. antal träd, med angivande av art, som ska beskäras,
3. trädets eller trädens geografiska position,
4. beskrivning av befintliga natur- och kulturmiljövärden,
5. beskrivning av målet för beskärningen,
6. tidpunkt för när åtgärderna ska vara slutförda,
7. beskrivning av metoder, tidpunkter och omfattning för de åtgärder som ska genomföras,
8. eventuella behov av försiktighetsmått, och
9. beskrivning av planerad framtida skötsel.

3 § En plan för åtgärder som möjliggör att en igenvuxen ängsmark eller betesmark kan slås eller betas enligt 20 § förordningen (2024:202) om statligt stöd för vissa åtgärder som syftar till att bevara eller återställa biologisk mångfald ska innehålla

1. motivering av behovet av åtgärderna,
2. areal som ska omfattas av åtgärder,
3. markens geografiska position och utbredning,
4. beskrivning av befintliga natur- och kulturmiljövärden inklusive förekomst av sådana livsmiljötyper som anges i bilagan till nämnda förordning,
5. beskrivning av målet för åtgärderna inklusive bedömning av framtida förekomst av sådana livsmiljötyper som anges i bilagan till nämnda förordning,
6. tidpunkt för när åtgärderna ska vara slutförda,
7. beskrivning av metoder, tidpunkter och omfattning för de åtgärder som ska genomföras,
8. eventuella behov av försiktighetsmått, och
9. beskrivning av planerad framtida skötsel.

Dessa föreskrifter träder i kraft den 30 maj 2024.

Naturvårdsverket

MARIA OHLMAN

Claes Svedlindh
(Naturavdelningen)

Bilaga 2. Konsekvensutredning av föreskrifter

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

John Petersson
Tel: +46106981342
john.petersson
@naturvardsverket.se

PM
2024-04-22

Ärendenummer
NV-03604-24

Konsekvensutredning av Naturvårdsverkets föreskrifter om statligt stöd för vissa åtgärder som syftar till att bevara eller återställa biologisk mångfald

Innehåll

1. Bakgrund och utgångspunkter	2
2. Beskrivning av problemet och vad vi vill uppnå	2
3. Beskrivning av vilka alternativa lösningar som finns för det vi vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd	3
3.1. Nollalternativet	3
3.2. Enbart vägledning	3
3.3. Föreskrifter av den omfattning som föreslås	3
3.4. Mer omfattande föreskrifter än det som föreslås	4
4. Innehållet i föreskrifterna och bakomliggande motiv	4
5. Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på	4
6. Konsekvenser	4
6.1. Uppgifter om vilka som berörs	5
6.2. Uppgifter om vilka kostnadsmässiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen	5
6.2.1. Konsekvenser för företagen	6
6.2.2. Konsekvenser för länsstyrelserna	6
7. Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen	7
8. Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser	7

1. Bakgrund och utgångspunkter

Naturvårdsverket fick den 10 mars 2022 i uppdrag (M2022/00547) av regeringen att inrätta ett nationellt ersättningssystem för restaurering och skötsel av vissa typer av ängs- och betesmarker med natur- och kulturvärden. Dessa åtgärder har tidigare finansierats genom den gemensamma jordbrukspolitiken (CAP) och hanterats av Jordbruksverket. 2022 lyftes åtgärderna ut ur förslaget till strategisk plan för CAP för programperioden 2023–2027 och överfördes till Naturvårdsverket.

Regeringen beslutade den 11 april 2024 om förordning (2024:202) om statligt stöd för vissa åtgärder som syftar till att bevara eller återställa biologisk mångfald. Förordningen reglerar stöd till beskärning av tidigare hamlade träd (restaureringshamling) och åtgärder som möjliggör att en igenvuxen ängsmark eller betesmark kan slå eller betas (restaurering). Naturvårdsverkets föreskrifter har tagits fram med stöd av bemyndigande i förordningen.

Regeringen har bedömt att EU:s statsstödsregler inte medger den lösning med schabloner för stöd som fanns i Naturvårdsverkets förslag till stödförordning i delredovisningen av regeringsuppdraget.¹ Stöd kommer i stället ges för faktiska kostnader för eget arbete, inköp av tjänster och visst material. Högst 70 procent av redovisade bruttokostnader (eventuella intäkter som följer av åtgärden avräknas inte) får ersättas, vilket följer av EU-regler om statsstöd; kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 av den 17 juni 2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget (den allmänna gruppundantagsförordningen, GBER).

Statsstöd för restaurering får endast ges i enlighet med de villkor och till sådana åtgärder som anges i kapitel I och artikel 45 i GBER.

2. Beskrivning av problemet och vad vi vill uppnå

Enligt 34 § i förordningen (2024:202) om statligt stöd för vissa åtgärder som syftar till att bevara eller återställa biologisk mångfald får Naturvårdsverket meddela föreskrifter om dels vad en sådan plan för åtgärderna som avses i 20 § ska innehålla, dels verkställigheten av förordningen.

Naturvårdsverket bedömer att det finns behov av att innehållet i en sådan plan som avses i 20 § förordningen om statligt stöd för vissa åtgärder som syftar till att bevara eller återställa biologisk mångfald regleras i föreskrifter för att öka möjligheten att uppnå syftet med förordningen och stödet, samt för att genomförande av åtgärder och hantering av ansökningar vid länsstyrelserna m.m. ska ske på ett enhetligt sätt. Utan föreskrifter finns det risk för osäkerhet kring tillämpningen av vissa regler i förordningen för såväl länsstyrelserna som berörda brukare, vilket kan leda till rättsosäkerhet för den enskilde.

Eftersom förordningen är relativt detaljerad kommer vägledning i många fall vara tillräcklig styrning. I vissa fall är det dock mer rättssäkert för stödmottagaren om kraven är reglerade i föreskrifter. Därmed gäller samma regler för den som utför åtgärder oberoende av i vilket län åtgärderna utförs.

¹ Ett nationellt program för ersättning till restaurering och vissa skötselåtgärder i ängs- och betesmarker NV-02879-22.

Kravställning i föreskrifter enligt ovan bedöms även behövas för att stärka möjligheterna att uppnå naturvärden i enlighet med förordningens och stödets syfte.

3. Beskrivning av vilka alternativa lösningar som finns för det vi vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd

3.1. Nollalternativet

Nollalternativet innebär att varken reglera genom föreskrifter eller stödja länsstyrelserna med vägledning. Alternativet skulle innebära en risk för att tolkning och tillämpning av förordningen skulle variera över landet, vilket skulle skapa ett behov av omfattande löpande rådgivning för såväl Naturvårdsverket (till länsstyrelserna) som länsstyrelserna (till enskilda sökande). Detta skulle vara ineffektivt och resurskrävande och dessutom medföra en risk för bristande enhetlighet gällande både rådgivning och tillämpning av reglerna.

Naturvårdsverket bedömer att nollalternativet inte är lämpligt eftersom det skulle innebära osäkerhet för både brukare och länsstyrelserna. Därtill skulle en konsekvens av nollalternativet kunna vara ett mindre effektivt resursutnyttjande genom en ökad arbetsbörda för länsstyrelserna och därigenom ökade administrationskostnader.

3.2. Enbart vägledning

Ett alternativ är att inte meddela några föreskrifter utan enbart ge vägledning till länsstyrelserna. Naturvårdsverket bedömer att eftersom förordningen är relativt detaljerad kommer vägledning i många fall vara tillräcklig styrning. Med enbart vägledning finns det dock risk för att tillämpningen av vissa regler kan skilja sig åt mellan länsstyrelserna. För att uppnå en enhetlig tillämpning av reglerna är det en fördel med föreskrifter. Det blir också mer rättssäkert för den som utför åtgärder som får stöd om vissa krav är reglerade i föreskrifter.

Naturvårdsverket bedömer att detta alternativ inte är lämpligt eftersom det finns risk för att tillämpningen i vissa fall inte blir enhetlig och därmed kan medföra viss rättsosäkerhet för den enskilde.

3.3. Föreskrifter av den omfattning som föreslås

Förslaget till föreskrifter omfattar det som Naturvårdsverket anser behöver regleras för att genomförande av åtgärder och handläggning av ansökningar vid länsstyrelserna ska ske på ett enhetligt och rättssäkert sätt. Föreskrifterna bedöms vara proportionerliga med hänsyn till behovet av viss reglering i förhållande till att länsstyrelserna är självständiga myndigheter.

Naturvårdsverket bedömer att det finns behov av föreskrifter om innehållet i en sådan plan som avses i 20 § i förordningen om statligt stöd för vissa åtgärder som syftar till att bevara eller återställa biologisk mångfald för att tillämpningen ska bli enhetlig hos länsstyrelserna. Det innebär att reglerna är förutsägbara och gäller för alla som utför åtgärder som får stöd oberoende av i vilket län åtgärderna utförs. Kravställning i föreskrifter enligt ovan bedöms även behövas för att stärka möjligheterna att uppnå naturvärden i enlighet med förordningens och stödets syfte.

Motiven för varje enskild föreskrift utvecklas i avsnitt 4.

3.4. Mer omfattande föreskrifter än det som föreslås

Ett alternativ är att meddela mer omfattande föreskrifter än i förslaget. Naturvårdsverket har dock ett mycket begränsat bemyndigande i förordningen för att meddela föreskrifter och anser dessutom att föreskrifter som rör enskilda eller myndigheter inte ska vara mer långtgående än nödvändigt, bland annat eftersom länsstyrelserna är självständiga myndigheter.

Naturvårdsverket bedömer att detta alternativ inte är lämpligt eftersom reglering inte bör vara mer betungande än nödvändigt.

4. Innehållet i föreskrifterna och bakomliggande motiv**1 §**

Bestämmelsen innehåller inledande information om föreskrifternas innehåll.

2 §

I 2 § regleras vad en plan för beskärning av lövträd på eller i anslutning till jordbruksmark ska innehålla. Det handlar om restaurering av ett tidigare hamlat träd. I planen ska bland annat anges antal träd som ska beskäras, målet för beskärningen och tidpunkt för när åtgärderna ska vara slutförda.

3 §

I 3 § regleras vad en plan för åtgärder som möjliggör att en igenvuxen ängsmark eller betesmark kan slås eller betas ska innehålla. I planen ska bland annat anges den areal som ska omfattas av åtgärder, målet för åtgärderna inklusive bedömning av framtida förekomst av sådana livsmiljötyper som anges i bilagan till förordningen samt tidpunkt för när åtgärderna ska vara slutförda.

5. Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

Enligt 34 § förordningen om statligt stöd för vissa åtgärder som syftar till att bevara eller återställa biologisk mångfald får Naturvårdsverket meddela föreskrifter om

1. vad en sådan plan för åtgärderna som avses i 20 § ska innehålla, och
2. verkställigheten av denna förordning.

De åtgärder som en plan enligt 20 § förordningen ska avse är beskärning av lövträd på eller i anslutning till jordbruksmark respektive åtgärder som möjliggör att en igenvuxen ängsmark eller betesmark kan slås eller betas, jämför 8 respektive 9 § förordningen.

6. Konsekvenser

Länsstyrelsens beslut om stöd ska enligt 20 § förordningen om statligt stöd för vissa åtgärder som syftar till att bevara eller återställa biologisk mångfald innehålla en plan för åtgärderna. I 2 och 3 §§ i föreskrifterna regleras vad en sådan plan ska innehålla. Framtagande av planen innebär ett visst administrativt arbete för länsstyrelserna och att stödmottagaren måste följa det som anges i planen för att kunna få stöd för utförda åtgärder. Naturvårdsverket bedömer att den information och hållpunkter som planen ska innehålla enligt föreskrifterna stärker möjligheterna att uppnå naturvärden i enlighet med förordningens syfte,

samt innebär att stödmottagare vet hur åtgärder ska utföras för att berättiga till stöd. Det innebär att tillämpningen blir enhetlig hos länsstyrelserna, att reglerna är förutsebara och gäller för alla som utför åtgärder som får stöd oberoende av i vilket län åtgärderna utförs.

6.1. Uppgifter om vilka som berörs

Framför allt berörs länsstyrelserna genom att de ska ansvara för att ta fram planer enligt 2 och 3 §§ i föreskrifterna. Naturvårdsverkets föreskrifter specificerar vad planerna ska innehålla vilket bland annat innebär att länsstyrelsen behöver inhämta vissa uppgifter från de som beviljas stöd.

Enligt förordningen ska länsstyrelsen hantera ansökningar, prioritering, beslut, utbetalning av stöd, kontroll genom slutbesiktning efter slutförd restaurering samt återrapportering av medelsanvändning för genomförda åtgärder.

Lantbrukare och andra markförvaltare, till exempel markägare, arrendatorer, stiftelser och föreningar, berörs av stödprogrammet genom att de får möjlighet att ansöka om stöd för åtgärder som omfattas av förordningen. De berörs då också av 2 och 3 §§ i föreskrifterna eftersom de företag som blir aktuella för stöd kommer behöva förse länsstyrelsen med vissa uppgifter för att länsstyrelsen ska kunna ta fram en plan för den tänkta åtgärden. Ansvaret för att ta fram planen ligger på länsstyrelsen, men det ska ske i samråd med sökanden.

Ersättningarna är avsedda att kunna sökas av företag av vilken storlek som helst. Minsta areal för marker som kan ingå i ersättningen, 0,3 hektar, är relativt liten och bör inte utesluta något företag oavsett storlek.

Antalet berörda företag är främst beroende av hur stor tilldelad budget som stödprogrammets får genom regeringens anslag samt hur många som är intresserade av att ansöka om stöd. Storleken på godkända restaureringsmarker kan också vara en faktor som bidrar till att fler med små marker eller färre med stora, oftast mer kostnadsdrivande, marker kan få ersättning. Här finns ett antagande om att det finns en korrelation mellan hur många marker som godkänns och hur många företag som ingår som mottagande av ersättningen. Medelstorleken för en restaurerad mark i föregående period inom CAP var 2,5 hektar.

Enligt EU-kommissionen definieras små företag som företag med färre än 50 anställda och en årsomsättning eller balansomslutning som inte överstiger tio miljoner euro. Naturvårdsverket bedömer att de flesta företag som berörs bör betraktas som små företag enligt nyss nämnda definition.

Naturvårdsverket bedömer att föreskrifterna inte ger effekter av betydelse för företagen enligt 7 § i förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. Berörda företag bedöms påverkas i begränsad omfattning av föreskrifterna. Dessutom är företagens intäkter av det aktuella stödet begränsade och påverkar inte företagens ekonomi i en omfattning som är betydande.

6.2. Uppgifter om vilka kostnadsmässiga och andra konsekvenser regeringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen

Naturvårdsverket bedömer att det är mer resurseffektivt och rättssäkert att föreskriva om vissa krav på innehållet i en restaureringsplan än att varje länsstyrelse ska ta fram motsvarande. Det senare alternativet skulle vara mer resurskrävande och därmed ineffektivt och dessutom medföra en risk för bristande enhetlighet gällande både rådgivning och tillämpning av reglerna.

6.2.1. Konsekvenser för företagen

Stödet som omfattas av programmet är frivilligt för lantbrukare och andra markförvaltare att ansöka om. Föreskrifterna innebär därmed inte några påtvingade kostnader eller andra konsekvenser för företag. De bestämmelser som anges i föreskrifterna gäller enbart för den som väljer att ansöka om och erhåller stöd. Företagen behöver då förse länsstyrelsen med vissa uppgifter som underlag för framtagande av en restaureringsplan, vilket regleras i Naturvårdsverkets föreskrifter. Sådana uppgifter hade den sökande i många fall behövt förse länsstyrelsen med även utan en föreskrift eftersom det är uppgifter som Naturvårdsverket bedömer att länsstyrelsen behöver för att kunna besluta om stöd. Tidsåtgången för att förse länsstyrelsen med de uppgifter som behövs för handläggningen bedöms vara begränsad eftersom länsstyrelsen ansvarar för det huvudsakliga arbete som krävs för att ta fram planen. De flesta av dessa uppgifter bedöms också redan vara inlämnade till länsstyrelsen i ansökan.

De flesta företag har troligen inte mer än en restaureringsmark åt gången (även om detta kan variera) vilket gör att ersättningen sprids ut på relativt många företag, men med ganska låga belopp per företag. Ersättning utgår för ca 70 procent av faktiska kostnader där eget arbete, inköp av tjänster och visst material ingår. Till exempel kan kostnader för arborist, arbete med skördare och skotare och stängselmaterial ges stöd.

Eftersom föreskrifterna innebär en högre grad av förutsägbarhet och gäller för alla som utför åtgärder som får stöd, oberoende av i vilket län åtgärderna utförs, så bör de inte påverka konkurrensen mellan företag negativt, om något positivt.

Bestämmelserna i föreskrifterna bedöms inte medföra några betydande konsekvenser för de företag som väljer att ansöka om stöd i förhållande till beskrivna alternativ (kap. 3). Reglering i föreskrifter som avser vissa krav på innehåll i restaureringsplaner tillsammans med krav i stödbeslutet om att sådana planer ska följas kan innebära viss ökad administration för företagen, liksom viss minskad flexibilitet vid utförande av åtgärder. Detta i jämförelse med alternativ utan sådana krav, dvs. nollalternativet eller alternativet med enbart vägledning. Kraven motiveras av att nyttorna med åtgärderna och därmed syftet med stödet ska säkerställas, samt att länsstyrelsernas handläggning och genomförandet av åtgärder ska ske på ett enhetligt och rättssäkert sätt. Konsekvenserna för företagen bedöms proportionerliga i förhållande till nyttorna med regleringen.

6.2.2. Konsekvenser för länsstyrelserna

Förslaget till föreskrifter omfattar det Naturvårdsverket bedömer behöver regleras för att handläggning av ansökningar vid länsstyrelserna och genomförande av åtgärder ska ske på ett enhetligt och rättssäkert sätt. Föreskrifterna bedöms stödja och förtydliga länsstyrelsernas arbete i den omfattning som behövs. Föreskrifterna ger länsstyrelserna (och i förlängningen berörda brukare) en tydlighet i hur ansökningar med mera ska hanteras, vilket

leder till att varje länsstyrelse inte behöver skapa egna rutiner och arbetssätt för det som regleras i föreskrifterna.

Naturvårdsverket bedömer att det är ingen eller ytterst begränsad kostnadsmässig skillnad mellan de jämförda alternativen.

7. Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Föreskrifternas förenlighet med EU-rätten har utretts omsorgsfullt av både Naturvårdsverket och Regeringskansliet. Naturvårdsverket bedömer att föreskrifterna endast omfattar sådana åtgärder och i övrigt är i enlighet med de villkor som anges i kapitel I och artikel 45 i den allmänna gruppundantagsförordningen (GBER). Föreskrifterna bedöms vidare vara icke-diskriminerande gentemot utländska aktörer och innebär inte någon begränsning av den fria rörligheten.

8. Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Naturvårdsverkets avsikt är att de föreslagna föreskrifterna ska träda i kraft så snart som möjligt. Förordningen beslutades av regeringen den 11 april 2024 och beslut om föreskrifter planeras den 25 april. Tidpunkt för ikraftträdande kan då tidigast ske den 30 maj.

Information om beslutade föreskrifter kommer att publiceras på Naturvårdsverkets hemsida. Beslutade föreskrifter kommer också att distribueras till samtliga länsstyrelser. Då målgruppen för föreskrifterna är länsstyrelserna, hanteras informationsinsatser till dem som kan komma att ansöka om stöd i annan ordning.